

[Handelsministeren.]

I Krisefondsloven af 1. Maj 1933 § 8, 1ste Stykke, er der fastsat en højeste Rente af 3½ pCt., og der er tillige i samme Lovs § 8 bestemt, at der for Indskud paa Anfordring eller paa kortere Opsigelsesfrist end 3 Maaneder højst maa svares en Rente af 3 pCt. I det Lovforslag, som nu forelægges, findes der en ændret Bestemmelse om disse Indskud, idet der under Lovforslagets § 44, Punkt 1, 2det Stykke, bestemmes, at

„Ministeren for Handel og Industri bemyndiges til efter Forhandling med Nationalbanken inden for det angivne Tidsrum at nedsætte Maksimalrenten med indtil ½ pCt. for Indskud paa Anfordring eller med kortere Opsigelsesvarsel end 3 Maaneder. Renten af Konti, over hvilke der kan disponeres ved Hjælp af Cheks, kan af Ministeren nedsættes til 2 pCt. p.a.“.

Den her foreslaaede Ændring med Hensyn til Fastsættelsen af Renten for Indskud paa Anfordring er begrundet deri, at man forventer, at Pengeinstitutterne selv kan træffe de fornødne Bestemmelser om Renten for disse Indskud. Skulde det nu imidlertid mod Forventning vise sig, at Pengeinstitutterne ikke selv formaar at naa til saadan Enighed om disse lavere Rentesatser, at Klager fra den enkelte kan undgaas i det væsentlige, ja, saa maa man naturligvis have en Beføjelse i Loven til at regulere Forholdene.

Det paalægges i § 44 i Lovforslaget de paagældende Institutter at afgive til Krisefonden de Beløb, som indvindes ved den foreskrevne Rentenedsættelse, og dette Beløb ventes skønsmæssigt at ville andrage ca. 15 Mill. Kr. aarligt.

Fraregnet de Ændringer, det her foreslaaede bringer i Krisefondsloven, bliver Krisefondsloven ved at have Gyldighed i den i Krisefondsloven hjemlede Tid.

Man maa naturligvis først og fremmest se den her foreslaaede Indskudsrentenedsættelse som et Led i Konverteringsbestemmelserne. Disse gaar ud paa, at Pantegælden nedsættes, at al Kreditforeningsgæld kan konverteres, og i første Omgang tager man Sigte paa at faa Renten for Landbrugets Gæld til Kreditforeningerne nedsat til 4 pCt. Denne Nedsættelse ad Frivillighedens Vej er der af Indenrigsministeren nylig gjort Rede for, og jeg skal ikke komme dybere ind derpaa, men Rentelettelsen af fast Ejendom maa jo nødvendigvis vurderes i Forbindelse med en Bedømmelse af Renten i Banker og Sparekasser.

Den normale Spændvidde bliver efter det foreslaaede 1 pCt., noget som der lægges

stor Vægt paa navnlig af Bankerne, som i første Linie maa tage det økonomiske Ansvar for den Konvertering, der skal finde Sted. Jeg har ogsaa forhandlet med Repræsentanter for Landets Sparekasser om deres Stilling til det her foreslaaede. Disse Repræsentanter har i Modsætning til Repræsentanter for Bankerne villet gøre gældende, at Sparekasserne i mange Maader har en saadan Særstilling, at de burde have en anden Stilling her. De har over for mig ogsaa udtalt en vis Frygt for, at der skulde ske Udtræk i Sparekasserne i saadant Omfang, at der kunde være Tale om, at de blev illikvide.

Noget tilsvarende blev ogsaa gjort gældende i Fjor, da Krisefondsloven var til Behandling, men de Vanskeligheder, man dengang talte om og fremhævede med saa stor Styrke, er heldigvis udeblevet. Den tiltagende Pengerigelighed har fortsat kunnet skaffe — i det væsentlige i alt Fald — de Midler, som der er Brug for, og skulde det nu, efter at det her foreslaaede er gennemført, vise sig, at der en Overgang virkelig bliver en følelig Pengemangel i vore Sparekasser, hvad jeg nu ikke tror vil blive Tilfældet, maa man træde hjælpende til fra Krisefondens Side.

Den i Lovforslaget foreslaaede Rentesenkning er anvist af det nedsatte Udvalg, som Professor Axel Nielsen var Formand for, og stillet Forslag derom er der ogsaa af Udvalget. Det, som dette Udvalg har fremført, danner saa Grundlag for Regeringens Forslag. Jeg vil i denne Forbindelse henvise til, hvad Udvalget har udtalt i sin Betænkning Side 13. Jeg maa maaske med den højtærede Formands Tilladelse citere en halv Snæs Linier af, hvad Udvalget skriver:

„Det er en Forudsætning for Nedbringelse af Landbrugets Rentebyrde gennem Konverteringen, at Tilliden til Obligationerne absolut sikres, og denne Sikring bør efter Udvalgets Formening ske under Bistand af de i Sagen særligt interesserede, nemlig først og fremmest Indskyderne i Banker og Sparekasser, hvis Tilgodehavender i saa stort Omfang er afhængige af, at Landbruget oprettholder sine Rente- og Afdragsbetalinger. Udvalget stiller derfor Forslag om, at de Midler, der er nødvendige til Gennemførelse af en Rentelettelse for de Landbrugere, der er ude af Stand til at bære deres Rentebyrde, hovedsagelig tilvejebringes gennem en Nedsættelse af Indlaansrenten i Banker og Sparekasser m. v., og Udvalget har følt sig saa meget